

सत्र 2026-27

कक्षा – दसवीं

विषय – संस्कृतम् (Course A) (Subject code-002)

1. पाठ्यपुस्तक – प्रथमावृत्ति प्रथमभागः (रामलाल कपूर ट्रस्ट द्वारा प्रकाशित)

पाठ्यक्रम – तृतीय अध्याय का द्वितीय तृतीय, चतुर्थपाद सम्पूर्ण

2. पाठ्यपुस्तक – शेमुषी द्वितीयो भागः (NCERT)

पाठ्यक्रम – सम्पूर्ण पाठ्यपुस्तकपुस्तक

तृतीयोऽध्यायः

द्वितीयः पादः

१ कर्मण्यण्।	२५ हरतेर्दृतिनाथयोः पशौ।
२ ह्वावामश्च।	२६ फलेग्रहिरात्मम्भरिश्च।
३ आतोऽनुपसर्गे कः।	२७ छन्दसि वनसनरक्षिमथाम्।
४ सुपि स्थः।	२८ एजेः खश्।
५ तुन्दशोकयोःपरिमृजापनुदोः।	२९ नासिकास्तनयोर्धर्माधेटोः।
६ प्रे दाज्ञः।	३० नाडीमुष्ट्योश्च।
७ समि ख्यः।	३१ उदि कूले रुजिवहोः।
८ गापोष्टक्।	३२ वहाभ्रे लिहः।
९ हरतेरनुद्यमनेऽच्।	३३ परिमाणे पचः।
१० वयसि च।	३४ मितनखे च।
११ आडि ताच्छील्ये।	३५ विध्वरुषोस्तुदः।
१२ अर्हः।	३६ असूर्यललाटयोर्दृशितपोः।
१३ स्तम्बकर्णयो रमिजपोः।	३७ उग्रंपश्येरंमदपाणिंधमाश्च।
१४ शमि धातोः संज्ञायाम्।	३८ प्रियवशे वदः खच्।
१५ अधिकरणे शेतेः।	३९ द्विषत्परयोस्तापेः।
१६ चरेष्टः।	४० वाचि यमो व्रते।
१७ भिक्षासेनादायेषु च।	४१ पूः सर्वयोर्दारिसहोः।
१८ पुरोऽग्रतोऽग्रेषु सर्तेः।	४२ सर्वकूलाभ्रकरीषेषु कषः।
१९ पूर्वे कर्तरि।	४३ मेघर्तिभयेषु कृञः।
२० कृञो हेतुताच्छील्यानु-लोम्येषु।	४४ क्षेमप्रियमद्रेऽण् च।
२१. दिवाविभानिशाप्रभास्का-रान्तानन्तादि-
बहुनान्दीकिं-लिपिलिबिबलिभक्तिकर्तृचित्र-
क्षेत्रसङ्ख्याजङ्घा-बाह्वहर्त्यत्तद्धनुररुषु।	४५ आशिते भुवः करण भावयोः।
२२ कर्मणि भृतौ।	४६ संज्ञायां भृतृवृजिधारि सहितपिदमः।
२३ न शब्दश्लोककलहगाथावैर-चाटुसूत्रमन्त्रपदेषु।	४७ गमश्च।
२४ स्तम्बशकृतोरिन्।	४८ अन्तात्यन्ताध्वदूरपार-सर्वानन्तेषु डः।
	४९ आशिषि हनः।
	५० अपे क्लेशतमसोः।

- ५१ कुमारशीर्षयोर्णिनिः ।
 ५२ लक्षणे जायापत्योष्टक् ।
 ५३ अमनुष्यकर्तृके च ।
 ५४ शक्तौ हस्तिकपाटयोः ।
 ५५ पाणिघताडघौ शिल्पिनि ।
 ५७ आढ्यसुभगस्थूलपलित नग्नान्धप्रियेषु
 च्व्यर्थेष्वच्चौ कृञः करणे ख्युन् ।
 ५७ कर्तरि भुवः खिष्णुच्युक्चौ ।
 ५८ स्पृशोऽनुदके क्विन् ।
 ५९ ऋत्विग्दधृक्स्रग्दिगुष्णिगञ्चु-युजिक्रुञ्चां च ।
 ६० त्यदादिषु दृशोऽनालोचने कञ् च ।
 ६१ सत्यद्विषद्रुहदुहयुजविदभिद-
 च्छिदजिनीराजामुपसर्गेऽपि क्विप् ।
 ६२ भजो णिवः ।
 ६३ छन्दसि सहः ।
 ६४ वहश्च ।
 ६५ कव्यपुरीषपुरीषेषु ज्युट् ।
 ६६ हव्येऽनन्तः पादम् ।
 ६७ जनसनखनक्रमगमो विट् ।
 ६८ अदोऽनन्ने ।
 ६९ क्रव्ये च ।
 ७० दुहः कब् घश्च ।
 ७१ मन्त्रे श्वेतवहोकथशस्पुरोडाशो णिवन् ।
 ७२ अवे यजः ।
 ७३ विजुपे छन्दसि ।
 ७४ आतो मनिन्क्वनिब्बनिपश्च ।
 ७५ अन्येभ्योऽपि दृश्यन्ते ।
 ७६ क्विप् च ।
 ७७ स्थः क चा ।
 ७८ सुप्यजातौ णिनिस्ताच्छील्ये ।
 ८९ कर्तर्युपमाने ।
 ८० व्रते ।
 ८१ बहुलमाभीक्ष्ये ।
 ८२ मनः ।
 ८३ आत्ममाने खश्च ।
 ८४ भूते ।
 ८५ करणे यज्ञः ।
 ८६ कर्मणि हनः ।
 ८७ ब्रह्मभ्रूणवृत्रेषु क्विप् ।
 ८८ बहुलं छन्दसि ।
 ८९ सुकर्मपापमन्त्रपुण्येषु कृञः ।
 ९० सोमे सुञः ।
 ९१ अग्नौ चेः ।
 ९२ कर्मण्यग्न्याख्यायाम् ।
 ९३ कर्मणीनि विक्रियः ।
 ९४ दृशोः क्वनिप् ।
 ९५ राजनि युधिकृञः ।
 ९६ सहे च ।
 ९७ सप्तम्यां जनेर्दः ।
 ९८ पञ्चम्यामजातौ ।
 ९९ उपसर्गे च संज्ञायाम् ।
 १०० अनौ कर्मणि ।
 १०१ अन्येष्वपि दृश्यते ।
 १०२ निष्ठा ।
 १०३ सुयजोर्द्विनिप् ।
 १०४ जीर्यतेरतृन् ।
 १०५ छन्दसि लिट् ।
 १०६ लिटः कानञ् वा ।
 १०७ क्वसुश्च ।
 १०८ भाषायां सदवसश्रुवः ।
 १०९ उपेयिवाननाश्वाननूचानश्च ।
 ११० लुङ् ।
 १११ अनद्यतने लङ् ।
 ११२ अभिज्ञावचने लूट् ।
 ११३ न यदि ।
 ११४ विभाषा साकाङ्क्षे ।
 ११५ परोक्षे लिट् ।
 ११६ हशश्चतोर्लङ् चा ।
 ११७ प्रश्ने चासन्नकाले ।
 ११८ लट् स्मो ।
 ११९ अपरोक्षे च ।
 १२० ननौ पृष्टप्रतिवचने ।
 १२१ नन्वोर्विभाषा ।
 १२२ पुरि लुङ् चास्मे ।

- १२३ वर्तमाने लट् ।
 १२४ लटः शतृशानचावप्रथमा-समानाधिकरणे।
 १२५ सम्बोधने च ।
 १२६ लक्षणहेत्वोः क्रियायाः ।
 १२७ तौ सत् ।
 १२८ पुङ्यजोः शानन् ।
 १२९ ताच्छील्यवयोवचनशक्तिषु चानश्।
 १३० इङ्घार्योः शत्रुकृच्छ्रिणि।
 १३१ द्विषोऽमित्रे ।
 १३२ सुजो यज्ञसंयोगे ।
 १३३ अर्हः प्रशंसायाम् ।
 १३४ आ क्वेस्तच्छीलतद्धर्म-तत्साधुकारिषु।
 १३५ तृन् ।
 १३६ अलंकृञ्जिराकृञ्प्रजनोत्-
 पचोत्पतोन्मदरुच्यपत्रपवृतु-वृधुसहचर इष्णुच् ।
 १३७ णेश्छन्दसि ।
 १३८ भुवश्च ।
 १३९ ग्लाजिस्थश्च क्स्नुः ।
 १४० त्रसिगृधिघृषिक्षिपेः क्नुः ।
 १४१ शमित्यष्टाभ्यो घिनुण्।
 १४२ सम्पृचानुरुधाङ्यमाङ्यस-परिसृसंसृज-
 परिदेविसंज्वर-परिक्षिपपरिरटपरिवदपरि-
 दहपरिमुहदुषद्विषद्रुहदुहयुजाक्रीडविविचत्यज-
 रजभजातिचरापचरामुषाभ्याहनश्च ।
 १४३ वौ कषलसकत्थस्रम्भः ।
 १४४ अपे च लषः।
 १४५ प्रे लपसूद्रुमथवदवसः ।
 १४६ निन्दहिंसक्लिशखादविनाश-
 परिक्षिपपरिरटपरिवादि-व्याभाषासूयो वुञ् ।
 १४७ देविक्रुशोश्चोपसर्गे ।
 १४८ चलनशब्दार्थादकर्मकाद् युच्।
 १४९ अनुदात्तेतश्च हलादेः ।
 १५० जुचङ्क्रम्यदन्द्रम्य सृगृधि-ज्वलशुचलषपतपदः ।
 १५१ क्रुधमण्डार्थेभ्यश्च ।
 १५२ न यः।
 १५३ सूददीपदीक्षश्च ।
 १५४ लषपतपदस्थाभूवृषहनकम-गमशृक्भ्य उकञ् ।
 १५५ जल्पभिक्षकुट्टुलुण्टवृडः षाकन् ।
 १५६ प्रजोरिनिः ।
 १५७ जिदृक्षिविश्रीण्वमाव्यथा-भ्यमपरिभूप्रसूभ्यश्च।
 १५८ स्पृहिगृहिपतिदयिनिद्रातन्द्रा-श्रद्धाभ्य आलुच्।
 १५९ दाधेट्सिशदसदो रुः ।
 १६० सृघस्यदः क्मरच् ।
 १६१ भञ्जभासमिदो घुरच्।
 १६२ विदिभिदिच्छिदेः कुरच् ।
 १६३ इण्णशजिसर्तिभ्यः क्वरप् ।
 १६४ गत्वरश्च ।
 १६५ जागरूकः।
 १६६ यजजपदशां यडः ।
 १६७ नमिकम्पिस्म्यजसकमहिंस-दीपो रः ।
 १६८ सनाशंसभिक्ष उः।
 १६९ विन्दुरिच्छुः।
 १७० क्याच्छन्दसि ।
 १७१ आदृगमहनजनः किकिनौ लिट् च ।
 १७२ स्वपितृषोर्नजिङ् ।
 १७३ शृक्त्वंद्योरारुः ।
 १७४ भियः क्रुक्लुकनौ ।
 १७५ स्थेशभासपिसकसो वरच्।
 १७६ यश्च यडः ।
 १७७ भ्राजभासधुर्विद्युतोर्जिपृक्त्जु- ग्रावस्तुवः क्विप् ।
 १७८ अन्येभ्योऽपि दृश्यते।
 १७९ भुवः संज्ञान्तरयोः ।
 १८० विप्रसंभ्यो ड्वसंज्ञायाम्।
 १८१ धः कर्मणि ष्टृन्।
 १८२ दाम्नीशसयुजस्तुतुसिसिचमिहपतदशनहःकरणे।
 १८३ हलसूकरयोः पुवः ।
 १८४ अर्तिलूधूसूखनसहचर इत्रः ।
 १८५ पुवः संज्ञायाम् ।
 १८६ कर्तरी चर्षिदेवतयोः ।
 १८७ जीतः क्तः।
 १८८ मतिबुद्धिपूजार्थेभ्यश्च ।

तृतीयः पादः

- १ उणादयो बहुलम् ।
- २ भूतेऽपि दृश्यन्ते ।
- ३ भविष्यति गम्यादयः ।
- ४ यावत्पुरानिपातयोर्लट् ।
- ५ विभाषा कदाकह्यौः ।
- ६ किंवृत्ते लिप्सायाम् ।
- ७ लिप्स्यमानसिद्धौ च ।
- ८ लोडर्थलक्षणे च ।
- ९ लिङ् चोर्ध्वमौहूर्तिके ।
- १० तुमुन्वुलौ क्रियायां क्रियार्थायाम् ।
- ११ भाववचनाश्च ।
- १२ अण् कर्मणि च ।
- १३ लृट् शेषे च ।
- १४ लृट्ः सद् वा ।
- १५ अनद्यतने लुट् ।
- १६ पदरुजविशस्पृशो घञ् ।
- १७ सृ स्थिरे ।
- १८ भावे ।
- १९ अकर्तरि च कारके संज्ञायाम् ।
- २० परिमाणाख्यायां सर्वेभ्यः ।
- २१ इडश्च ।
- २२ उपसर्गे रुवः ।
- २३ समि युद्बुदुवः ।
- २४ श्रिणीभुवोऽनुपसर्गे ।
- २५ वौ क्षुश्रुवः ।
- २६ अवोदोर्नियः ।
- २७ प्रे द्रुस्तुसुवः ।
- २८ निरभ्योः पूत्वोः ।
- २९ उन्न्योर्ग्रः ।
- ३० कृ धान्ये ।
- ३१ यज्ञे समि स्तुवः ।
- ३२ प्रे स्त्रोऽयज्ञे ।
- ३३ प्रथने वावशब्दे ।
- ३४ छन्दोनाम्नि च ।
- ३५ उदि ग्रहः ।
- ३६ समि मुष्टौ ।

- ३७ परिन्योर्नीणोर्घृताभ्रेषयोः ।
- ३८ परावनुपात्यय इणः ।
- ३९ व्युपयोः शेतेः पर्याये ।
- ४० हस्तादाने चेरस्तेये ।
- ४१ निवासचितिशरीरोपसमा-धानेष्वदेशे कः ।
- ४२ सङ्घे चानौत्तराधर्ये ।
- ४३ कर्मव्यतिहारे णच् स्त्रियाम् ।
- ४४ अभिविधौ भाव इनुण् ।
- ४५ आक्रोशेऽवन्योर्ग्रहः ।
- ४६ प्रे लिप्सायाम् ।
- ४७ परौ यज्ञे ।
- ४८ नौ वृ धान्ये ।
- ४९ उदि श्रयतियौतिपूद्बुवः ।
- ५० विभाषाडि रुप्लुवोः ।
- ५१ अवे ग्रहो वर्षप्रतिबन्धे ।
- ५२ प्रे वणिजाम् ।
- ५३ रश्मौ च ।
- ५४ वृणोतेराच्छादने ।
- ५५ परौ भुवोऽवज्ञाने ।
- ५६ एरच् ।
- ५७ ऋदोरप् ।
- ५८ ग्रहवृद्धनिश्चिगमश्च ।
- ५९ उपसर्गेऽदः ।
- ६० नौ ण च ।
- ६१ व्यधजपोरनुपसर्गे ।
- ६२ स्वनहसोर्वा ।
- ६३ यमः समुपनिविषु च ।
- ६४ नौ गदनदपठस्वनः ।
- ६५ क्वणो वीणायां च ।
- ६६ नित्यं पणः परिमाणे ।
- ६७ मदोऽनुपसर्गे ।
- ६८ प्रमदसम्मदौ हर्षे ।
- ६९ समुदोरजः पशुषु ।
- ७० अक्षेषु ग्लहः ।
- ७१ प्रज्ञने सर्तेः ।
- ७२ ह्वः सम्प्रसारणं चन्यभ्युपविषु ।

- ७३ आङि युद्धे ।
 ७४ निपानमाहावः ।
 ७५ भावेऽनुपसर्गस्य ।
 ७६ हनश्च वधः ।
 ७७ मूर्तौ घनः ।
 ७८ अन्तर्घनो देशे ।
 ७९ अगारैकदेशे प्रघणः प्रघाणश्च ।
 ८० उद्यनोऽत्याधानम् ।
 ८१ अपघनोऽङ्गम् ।
 ८२ करणेऽयोविद्रुषु ।
 ८३ स्तम्बे क च ।
 ८४ परौ घः ।
 ८५ उपघ्न आश्रये ।
 ८६ सङ्घोद्धौ गणप्रशंसयोः ।
 ८७ निघो निमित्तम् ।
 ८८ ड्वितः क्त्रिः ।
 ८९ ट्वितोऽथुच् ।
 ९० यजयाचयतविच्छप्रच्छरक्षो नङ् ।
 ९१ स्वपो नन् ।
 ९२ उपसर्गे घोः क्त्रिः ।
 ९३ कर्मण्यधिकरणे च ।
 ९४ स्त्रियां क्तिन् ।
 ९५ स्थागापापचो भावे ।
 ९६ मन्त्रे वृषेषपचमनविदभूवीरा उदात्तः ।
 ९७ ऊतियूतिजूतिसातिहेति-कीर्तयश्च ।
 ९८ व्रजयजोर्भावे क्यप् ।
 ९९ संज्ञायां समजनिषदनपतमन-विदषुञ्शीङ्भृजिणः ।
 १०० कृञः श चा ।
 १०१ इच्छा ।
 १०२ अ प्रत्ययात् ।
 १०३ गुरोश्च हलः ।
 १०४ षिद्धिदादिभ्योऽङ् ।
 १०५ चिन्तिपूजिकथिकुम्बिचर्चश्च ।
 १०६ आतश्चोपसर्गे ।
 १०७ ण्यासश्रन्थो युच् ।
 १०८ रोगाख्यायांण्वुल् बहुलम् ।
 १०९ संज्ञायाम् ।
 ११० विभाषाख्यानपरिप्रश्नयो-रिञ् च ।
 १११ पर्यायार्हणोत्पत्तिषु ण्वुच् ।
 ११२ आक्रोशे नञ्यनिः ।
 ११३ कृत्यल्युटो बहुलम् ।
 ११४ नपुंसके भावे क्तः ।
 ११५ ल्युट् चा ।
 ११६ कर्मणि च येन संस्पर्शात् कर्तुः शरीरसुखम् ।
 ११७ करणाधिकरणयोश्च ।
 ११८ पुंसि संज्ञायां घः प्रायेण ।
 ११९ गोचरसञ्चरवहव्रज-व्यजापणनिगमाश्च ।
 १२० अवे तृस्त्रोर्घञ् ।
 १२१ हलश्च ।
 १२२ अध्यायन्यायोद्यावसंहाराश्च ।
 १२३ उदङ्कोऽनुदके ।
 १२४ जालमानायः ।
 १२५ खनो घ च ।
 १२६ ईषद्दुः सुषु कृच्छ्राकृच्छ्रार्थेषु खल् ।
 १२७ कर्तृकर्मणोश्च भूकृजोः ।
 १२८ आतो युच् ।
 १२९ छन्दसि गत्यर्थेभ्यः ।
 १३० अन्येभ्योऽपि दृश्यते ।
 १३१ वर्तमानसामीप्ये वर्तमानवद्वा ।
 १३२ आशंसायां भूतवच्च ।
 १३३ क्षिप्रवचने लृट् ।
 १३४ आशंसावचने लिङ् ।
 १३५ नानद्यतनवत् क्रियाप्रबन्ध-सामीप्ययोः ।
 १३६ भविष्यति मर्यादावचनेऽवर-स्मिन् ।
 १३७ कालविभागे चानहोरात्राणाम् ।
 १३८ परस्मिन् विभाषा ।
 १३९ लिङ्निमित्ते लृङ् क्रियाति-पत्तौ ।
 १४० भूते च ।
 १४१ वोताप्योः ।
 १४२ गर्हायां लडपिजात्वोः ।
 १४३ विभाषा कथमि लिङ् च ।
 १४४ किंवृत्ते लिङ्लृटौ ।
 १४५ अनवकलृप्त्यमर्षयो-रकिंवृत्तेऽपि ।
 १४६ किंकिलास्त्यर्थेषु लृट् ।

१४७ जातुयदोर्लिङ् ।
 १४८ यच्चयत्रयोः ।
 १४९ गर्हायां च ।
 १५० चित्रीकरणे च ।
 १५१ शेषे लृडयदौ ।
 १५२ उताप्योः समर्थयोर्लिङ् ।
 १५३ कामप्र वेदनेऽकच्चिति ।
 १५४ सम्भावनेऽलमिति चेत् सिद्धाप्रयोगे ।
 १५५ विभाषा धातौ सम्भावन-वचनेऽयदि ।
 १५६ हेतुहेतुमतोर्लिङ् ।
 १५७ इच्छार्थेषु लिङ्लोटौ ।
 १५८ समानकर्तृकेषु तुमुन् ।
 १५९ लिङ् च ।
 १६० इच्छार्थेभ्यो विभाषा वर्तमाने ।
 १६१ विधिनिमन्त्रणामन्त्रणाधीष्ट सम्प्रश्नप्रार्थनेषु लिङ् ।

१६२ लोट् च ।
 १६३ प्रैषातिसर्गप्राप्तकालेषु कृत्याश्च ।
 १६४ लिङ् चोर्ध्वमौहूर्तिके ।
 १६५ स्मे लोट् ।
 १६६ अधीष्टे च ।
 १६७ कालसमयवेलासु तुमुन् ।
 १६८ लिङ् यदि ।
 १६९ अर्हे कृत्यतृचश्च ।
 १७० आवश्यकामधमर्णयोर्णिनिः ।
 १७१ कृत्याश्च ।
 १७२ शकि लिङ् च ।
 १७३ आशिषि लिङ्लोटौ ।
 १७४ क्तिक्तौ च संज्ञायाम् ।
 १७५ माङि लुङ् ।
 १७६ स्मोत्तरे लङ् च ।

चतुर्थः पादः

१ धातुसम्बन्धे प्रत्ययाः ।
 २ क्रियासमभिहारे लोट् लोटो हिस्वौ वा च तध्वमोः ।
 ३ समुच्चयेऽन्यतरस्याम् ।
 ४ यथाविध्यनुप्रयोगः पूर्वस्मिन् ।
 ५ समुच्चये सामान्यवचनस्य ।
 ६ छन्दसि लुङ्लङ्लिटः ।
 ७ लिङर्थे लेट् ।
 ८ उपसंवादाशङ्कयोश्च ।
 ९ तुमर्थे सेसेनसेऽसेन्कसेकसेनध्यैअध्यैन्कध्यै-
 कध्यैन्शध्यै-शध्यैन्तवैतवेड्त्वेनः ।
 १० प्रयै रोहिष्यै अव्यथिष्यै ।
 ११ दृशे विख्ये च ।
 १२ शकि णमुल्कमुलौ ।
 १३ ईश्वरे तोसुन्कसुनौ ।
 १४ कृत्यार्थे तवैकेन्केन्यत्वनः ।
 १५ अवचक्षे च ।
 १६ भावलक्षणे स्थेण्कृञ्चदिचरि-हुतमिजनिभ्यस्तोसुन् ।
 १७ सृपितृदोः कसुन् ।
 १८ अलंखल्वोः प्रतिषेधयोः प्राचां क्त्वा ।
 १९ उदीचां मङो व्यतीहारे ।

२० परावरयोगे च ।
 २१ समानकर्तृकयोः पूर्वकाले ।
 २२ आभीक्ष्ये णमुल् च ।
 २३ न यद्यनाकाङ्क्षे ।
 २४ विभाषाग्रेप्रथमपूर्वेषु ।
 २५ कर्मण्याक्रोशे कृञः खमुञ् ।
 २६ स्वादुमि णमुल् ।
 २७ अन्यथैवंकथमित्थंसु सिद्धाप्रयोगश्चेत् ।
 २८ यथातथयोर सूयाप्रतिवचने ।
 २९ कर्मणि दृशिविदोः साकल्ये ।
 ३० यावति विन्दजीवोः ।
 ३१ चर्मोदरयोः पूरेः ।
 ३२ वर्षप्रमाण ऊलोपश्चास्यान्य-तरस्याम् ।
 ३३ चले क्नोपेः ।
 ३४ निमूलसमूलयोः कषः ।
 ३५ शुष्कचूर्णरूक्षेषु पिषः ।
 ३६ समूलाकृतजीवेषु हन्कृञ्ग्रहः ।
 ३७ करणे हनः ।
 ३८ स्नेहने पिषः ।
 ३९ हस्ते वर्तिग्रहोः ।

४० स्वे पुषः ।
 ४१ अधिकरणे बन्धः ।
 ४२ संज्ञायाम् ।
 ४३ कर्त्रोर्जीविपुरुषयोर्नशिवहोः ।
 ४४ ऊर्ध्वं शुषिपूरोः ।
 ४५ उपमाने कर्मणि च ।
 ४६ कषादिषु यथाविध्यनुप्रयोगः ।
 ४७ उपदंशस्तृतीयायाम् ।
 ४८ हिंसार्थानां च समान-कर्मकाणाम् ।
 ४९ सप्तम्यां चोपपीडरुधकर्षः ।
 ५० समासत्तौ ।
 ५१ प्रमाणे च ।
 ५२ अपादाने परीप्सायाम् ।
 ५३ द्वितीयायां च ।
 ५४ स्वाङ्गेऽध्रुवो ।
 ५५ परिक्लिश्यमाने च ।
 ५६ विशिपतिपदिस्कन्दां व्याप्य-मानासेव्यमानयोः ।
 ५७ अस्यतितृषोः क्रियान्तरे कालेषु ।
 ५८ नाम्न्यादिशिग्रहोः ।
 ५९ अव्ययेऽयथाभिप्रेताख्याने कृञः क्त्वाणमुलौ ।
 ६० तिर्यच्यपवर्गे ।
 ६१ स्वाङ्गे तस्प्रत्यये कृभ्वोः ।
 ६२ नाधार्थप्रत्यये च्यर्थे ।
 ६३ तूष्णीमि भुवः ।
 ६४ अन्वच्यानुलोम्ये ।
 ६५ शकधृषज्ञाग्लाघटरभलभक्रम-सहार्हास्त्यर्थेषु तुमुन् ।
 ६६ पर्याप्तिवचनेष्वलमर्थेषु ।
 ६७ कर्तरि कृत् ।
 ६८ भव्यगेयप्रवचनीयोपस्थानीयजन्याप्लाव्यापात्या वा ।
 ६९ लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः ।
 ७० तयोरेव कृत्यक्तखलर्थाः ।
 ७१ आदिकर्मणि क्तः कर्तरि च ।
 ७२ गत्यर्थार्कर्मकश्चिषशीङ्स्थास
 वसजनरुहजीर्यतिभ्यश्च
 ७३ दाशगोघ्नौ सम्प्रदाने ।
 ७४ भीमादयोऽपादाने ।

७५ ताभ्यामन्यत्रोणादयः ।
 ७६ क्तोऽधिकरणे च ध्रौव्यगति-प्रत्यवसानार्थेभ्यः ।
 ७७ लस्य ।
 ७८ तिस्रस्त्रिसिप्यस्थमिब्वस्-मस्तातांझथासाथां
 ध्वमिङ्-वहिमहिङ् ।
 ७९ टित आत्मनेपदानां टेरे ।
 ८० थासः से ।
 ८१ लिटस्तझयोरेशिरेच् ।
 ८२ परस्मैपदानां णलतुसुस्-थलथुसणल्वमाः ।
 ८३ विदो लटो वा ।
 ८४ ब्रुवः पञ्चानामादित आहो ब्रुवः ।
 ८५ लोटो लङ्वत् ।
 ८६ एरुः ।
 ८७ सेर्ह्यपिच्च ।
 ८८ वा छन्दसि ।
 ८९ मेर्निः ।
 ९० आमेतः ।
 ९१ सवाभ्यां वामौ ।
 ९२ आडुत्तमस्य पिच्च ।
 ९३ एत ऐ ।
 ९४ लेटोऽडाटौ ।
 ९५ आत ऐ ।
 ९६ वैतोऽन्यत्र ।
 ९७ इतश्च लोपः परस्मैपदेषु ।
 ९८ स उत्तमस्य ।
 ९९ नित्यं डितः ।
 १०० इतश्च ।
 १०१ तस्थस्थमिपां तांतंतामः ।
 १०२ लिङः सीयुट् ।
 १०३ यासुट् परस्मैपदेषूदात्तो ङिच्च ।
 १०४ किदाशिषि ।
 १०५ झस्य रन् ।
 १०६ इटोऽत् ।
 १०७ सुट् तिथोः ।

१०८ झेर्जुस् ।
 १०९ सिजभ्यस्तविदिभ्यश्च ।
 ११० आतः।
 १११ लडः शाकटायनस्यैव ।
 ११२ द्विषश्च ।

११३ तिङ्शित् सार्वधातुकम् ।
 ११४ आर्धधातुकं शेषः ।
 ११५ लिट् चा
 ११६ लिडाशिषी ।
 ११७ छन्दस्युभयथा ।

संस्कृत पाठ्यक्रम की 50 चयनित सिद्धियाँ

1	नगरकारः	18	कीलालपाः	35	अश्वदायो व्रजति
2	विद्याप्रदः	19	उखास्रत्	36	आहारः
3	सामगी	20	प्रियवादी	37	उपाध्यायः
4	पुष्पाहरः	21	दर्शनीयमन्यः	38	सांकूटिनम्
5	शङ्करः	22	अग्निष्टोमयाजी	39	विद्यामदः
6	सूत्रकारः	23	वृत्रहा	40	यज्ञः
7	जनमेजयः	24	अग्निचित्		
8	स्तनन्धयः	25	बुद्धिजः	41	निधिः
9	असूर्यम्पश्याः राजदाराः	26	'उपसेदिवान्' कौत्सः पाणिनिम्	42	संज्ञा
10	परन्तपः	27	अनूचानः	43	आत्मपोषम्
11	भयङ्करः	28	'यजमानाः' सुन्वन्तः	44	पेचिरे
12	अध्वगः	29	सहिष्णुः	45	आह
13	कुमारघाती	30	प्रमादी	46	करवाणि
14	पित्तघ्नं घृतम्	31	श्रद्धालुः	47	इज्यात्
15	तादृशः	32	'भङ्गुरं' काष्ठम्	48	अबिभयुः
16	प्रष्ठवाट्	33	'जिज्ञासुः' वेदम्	49	अदुः
17	'कामदुघा' धेनुः	34	वायुः	50	अयान्

2. पाठ्यपुस्तक – श्रेणी द्वितीयो भागः (NCERT)

पाठ्यक्रम – सम्पूर्ण पुस्तक

मंगलम्

प्रथमः पाठः- शुचिपर्यावरणम्

द्वितीयः पाठः- बुद्धिर्बलवती सदा

तृतीयः पाठः- व्यायामः सर्वदा पथ्यः

चतुर्थः पाठः- शिशुलालनम्

पञ्चमः पाठः- जननी तुल्यवत्सला

षष्ठः पाठः- सुभाषितानि

सप्तमः पाठः - सौहार्द प्रकृतेः शोभा

अष्टमः पाठः - विचित्रः साक्षी

नवमः पाठः - सूक्तयः

दशमः पाठः - भूकम्पविभीषिका

एकादशः पाठः - प्राणेभ्योऽपि प्रियःसुहृद्

द्वादशः पाठः - अन्योक्तयः